

2017 m. balandžio 27 d., ketvirtadienis

P8_TA(2017)0200

Padėtis Venesueloje**2017 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Venesueloje (2017/2651(RSP))**

(2018/C 298/18)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į daugelį savo ankstesnių rezoliucijų dėl padėties Venesueloje, ypač į 2014 m. vasario 27 d. rezoliuciją dėl padėties Venesueloje⁽¹⁾, 2014 m. gruodžio 18 d. rezoliuciją dėl demokratinės opozicijos persekiojimo Venesueloje⁽²⁾, 2015 m. kovo 12 d. rezoliuciją dėl padėties Venesueloje⁽³⁾ ir 2016 m. birželio 8 d. rezoliuciją dėl padėties Venesueloje⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
- atsižvelgdamas į Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, kurio viena iš šalių yra Venesuela,
- atsižvelgdamas į 2001 m. rugsėjo 11 d. priimtą Amerikos šalių demokratinę chartiją,
- atsižvelgdamas į Venesuelos konstituciją, ypač į jos 72 ir 233 straipsnius,
- atsižvelgdamas į organizacijos „Human Rights Watch“ 2016 m. gegužės 16 d. laišką Venesuelos klausimu Amerikos valstybių organizacijos (AVO) generaliniam sekretoriui Luisui Almagro Lemesui⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2017 m. kovo 31 d. JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro Zeido Ra'ado Al Husseino pareiškimą dėl Venesuelos Aukščiausiojo Teismo sprendimo perimti Nacionalinės Asamblėjos teisėkūros įgaliojimus,
- atsižvelgdamas į AVO 2016 m. gegužės 30 d. ir 2017 m. kovo 14 d. ataskaitose dėl Venesuelos išdėstytus perspėjimus ir šios organizacijos generalinio sekretoriaus raginimą skubiai sušaukti nuolatinę tarybą vadovaujantis Demokratinės chartijos 20 straipsniu politinės krizės Venesueloje klausimui aptarti,
- atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojos ir vyriausiosios įgaliotinės Sąjungos užsienio reikalams ir saugumo politikai Federicos Mogherini 2017 m. kovo 27 d. laišką dėl gilėjančių itin sunkių politinių, ekonominių ir humanitarinių krizių Venesueloje,
- atsižvelgdamas į AVO pareiškimą, kurį 2017 m. kovo 13 d. pasirašė 14 jos valstybių narių ir kuriame reikalaujama, kad Venesuela be kitų priemonių skubiai suplanuotų rinkimus, išlaisvintų politinius kalinius ir pripažintų jos konstitucijoje įtvirtintą valdžių padalijimo principą,
- atsižvelgdamas į AVO 2017 m. balandžio 3 d. nuolatinės tarybos rezoliuciją dėl pastarojo meto įvykių Venesueloje,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 ir 4 dalis,

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0176.

⁽²⁾ OL C 294, 2016 8 12, p. 21.

⁽³⁾ OL C 316, 2016 8 30, p. 190.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2016)0269.

⁽⁵⁾ <https://www.hrw.org/news/2016/05/16/letter-human-rights-watch-secretary-general-almagro-about-venezuela>

2017 m. balandžio 27 d., ketvirtadienis

- A. kadangi 2017 m. kovo 27 d. Venesuelos Aukščiausiasis Teismas priėmė sprendimą, kuriuo visi Nacionalinės Asamblėjos priimti teisės aktai paskelbti nekonstituciniais; kadangi 2017 m. kovo 29 d. Venesuelos Aukščiausiasis Teismas priėmė sprendimą, kuriuo Nacionalinė Asamblėja paskelbiama niekine, visa jos teisėkūros veikla anuluojama ir numatoma, kad teisėkūros funkciją perims Aukščiausiasis Teismas;
- B. kadangi Venesuelos Aukščiausiojo Teismo priimti sprendimai pažeidžia tiek konstituciškai garantuojamą valdžių padalijimo principą, tiek visų teisėjų pareigą gerbti ir užtikrinti Venesuelos konstitucijos vientisumą (334 straipsnis);
- C. kadangi sprendimai priimti nesiremiant jokių konstituciniu pagrindu – Nacionalinei Asamblėjai suteikiamomis galiomis (konstitucijos 187 straipsnis) ar galiomis, kuriomis naudojasi Aukščiausiojo Teismo konstitucinė kolegija (konstitucijos 336 straipsnis);
- D. kadangi Venesuelos vyriausybės paskirtoji valstybės generalinė prokurorė Luisa Ortega Díaz pasmerkė Aukščiausiojo Teismo priimtą sprendimą, nes, jos nuomone, juo pažeidžiama konstitucinė tvarka; kadangi Prezidentas Nicolás Maduro, atsižvelgdamas į tarptautinės bendruomenės reakciją ir daugybę raginimų, kreipėsi į Aukščiausiasį Teismą su prašymu peržiūrėti sprendimą, kuriuo panaikinamos visos Nacionalinės Asamblėjos galios, ir kadangi 2017 m. balandžio 1 d. Aukščiausiasis Teismas priėmė naujus sprendimus, kuriais atšaukiamas ankstesnysis;
- E. kadangi anksčiau – 2016 m. rugpjūčio 1 d. ir 2016 m. rugsėjo 5 d. – Aukščiausiasis Teismas sprendimu Nr. 808 buvo paskelbęs Nacionalinę Asamblėją niekine ir anuliavęs jos veiklą;
- F. kadangi opozicinė Venesuelos koalicija „Demokratinės vienybės apskritasis stalas“ (*Mesa de la Unidad Democrática*) vienu rūmų Nacionalinėje Asamblėjoje, sudaromoje 167 narių, laimėjo 112 vietų ir dviejų trečdalių daugumą, palyginti su Venesuelos jungtinei socialistų partijai (*Partido Socialista Unido de Venezuela*, PSUV) atitekusiomis 55 vietomis; kadangi Aukščiausiasis Teismas neleido eiti pareigų keturiems Nacionalinės Asamblėjos atstovams (kurių trys priklauso opozicijai), taigi opozicija prarado savo dviejų trečdalių daugumą;
- G. kadangi po savavališkų pastarojo meto suėmimų politinių kalinių, įskaitant tokius įtakingus politinius lyderius, kaip Leopold López, Antonio Ledezma Daniel Ceballosa ir Yon Goicoechea, skaičius viršijo šimtą;
- H. kadangi Venesuelos opozicijos lyderiui, dukart kandidatavusiam į prezidentus, Henriquei Caprilesui 15 metų uždrausta eiti politines pareigas; kadangi šis sprendimas pagrįstas tariamais kaltinimais įvykdžius administracinius pažeidimus jam einant Mirandos valstijos gubernatoriaus pareigas;
- I. kadangi Venesuelos saugumo pajėgos, įskaitant nacionalinę gvardiją ir nacionalinę policiją, taip pat nereguliariosios ginkluotos grupuotės nuo protestų pradžios ne kartą panaudojo brutalią jėgą prieš taikius protestuotojus, įskaitant Kongreso narius, nepritariančius sprendimui anuliuoti Nacionalinės Asamblėjos kompetencijas, ir kadangi dėl to daugiau nei 20 žmonių žuvo, daugybė buvo sužeista ir suimta;
- J. kadangi 2017 m. balandžio 3 d. 17 iš 21 AVO nuolatinės tarybos šalių pareiškė didelį susirūpinimą dėl nekonstitucinio demokratinės tvarkos Venesueloje pasikeitimo; kadangi kai kurios regiono šalys neseniai pareiškė esančios pasirengusios paremti tarpininkavimo procesą Venesueloje, kad atsirastų galimybė išbristi iš aklavietės;
- K. kadangi vyriausybė sustabdė 2016 m. gruodžio mėn. planuotus vietos ir regioninius rinkimus ir neleido įvykti referendumui dėl pašalinimo – konstitucinės nuostatos, pagal kurią 20 proc. rinkėjų galėtų kreiptis su prašymu pašalinti nepopuliarų prezidentą – nors buvo įvykdyti visi konstituciniai reikalavimai;
1. smerkia nekonstitucinius demokratinės tvarkos Venesueloje pažeidimus, užsitęsčiusius po to, kai Venesuelos Aukščiausiasis Teismas priėmė sprendimą, kuriuo siekiama perimti Nacionalinės Asamblėjos teisėkūros įgaliojimus, ir tai, kad neužtikrinamas valdžių padalijimas ir valdžios padalinių nepriklausomumas;

2017 m. balandžio 27 d., ketvirtadienis

2. griežtai atmeta Venesuelos Aukščiausiojo Teismo sprendimus sustabdyti Nacionalinės Asamblėjos įgaliojimus ir mano, kad tai iš esmės nedemokratinis veiksmas, kuriuo tiesiogiai pažeidžiama Venesuelos konstitucija; mano, jog, nors kai kurie šių sprendimų aspektai neseniai buvo peržiūrėti, nepaprastai svarbu, kad Venesuelos vyriausybė užtikrintų visapusišką demokratinės tvarkos atkūrimą;
3. reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad, vis labiau įsivyraujant politiniam ir socialiniam nestabilumui, Venesueloje labai blogėja demokratijos, žmogaus teisių, taip pat socialinė ir ekonominė padėtis;
4. ragina Venesuelos vyriausybę ir Aukščiausiąjį Teismą gerbti konstituciją, ypač įgaliojimus, suteiktus visiems tinkamai išrinktiems parlamento nariams;
5. ragina Venesuelos vyriausybę užtikrinti valdžių padalijimą ir valdžios padalinių nepriklausomumą bei grąžinti Nacionalinei Asamblėjai visus konstitucinius įgaliojimus; primena, jog valdžių padalijimas ir tai, kad valdžios padaliniai nesikiša į vienas kito veiklą, yra esminis principas, kurio laikosi teisinės valstybės principu besivadovaujančios demokratinės valstybės;
6. ragina Venesuelos vyriausybę užtikrinti, kad nedelsiant besąlygiškai būtų išlaisvinti visi politiniai kaliniai; primena, kad politinių kalinių išlaisvinimui pritarė Nacionalinė Asamblėja, priimdama Nacionalinio susitaikymo įstatymą, kuris buvo vetuotas vykdomosios valdžios sprendimu; pabrėžia, kad, jei šalyje yra politinių kalinių, ilgainiui Venesueloje neįmanomas joks ilgalaikis taikus sprendimas;
7. ragina Venesuelos vyriausybę laikytis konstitucijos ir kuo greičiau pateikti rinkimų tvarkaraštį, kuriuo remiantis būtų galima vykdyti laisvus ir skaidrius rinkimų procesus, o tai vienintelis būdas galutinai išbristi iš dabartinės politinės aklavietės; griežtai smerkia Venesuelos valstybės kontrolieriaus tarnybos sprendimą uždrausti opozicijos lyderiui Henriquei Caprilesui 15 metų eiti politines pareigas; ragina Venesuelos vyriausybę liautis taikius opozicijos lyderių nušalinimo praktiką atimant iš jų politines teises;
8. teigiamai vertina rezoliuciją, kurią 2017 m. balandžio 3 d. priėmė AVO nuolatinė taryba, ir ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir vyriausiąją įgaliotinę ją paremti, taip pat teigiamai vertina daugelio regiono šalių pareikštą valią padėti tarpininkauti, kad būtų pasiektas nacionalinis susitarimas; be to, ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir vyriausiąją įgaliotinę kartu su tarptautinėmis ir regioninėmis organizacijomis aktyviai ieškoti kitų priemonių, kuriomis ES galėtų atkurti visapusišką demokratiją Venesueloje;
9. griežtai smerkia brutalias Venesuelos saugumo pajėgų ir nereguliariųjų ginkluotų grupuočių represijas prieš taikius protestuotojus, dėl kurių daugiau nei 20 žmonių žuvo, daug buvo sužeista ir suimta; ragina Venesuelos vyriausybę ištirti visus mirties atvejus, taip pat gerbti ir užtikrinti konstitucinę teisę į taikių susirinkimų laisvę; ragina Venesuelos valdžios institucijas užtikrinti saugumą ir galimybę laisvai naudotis savo teisėmis visiems piliečiams – pirmiausia žmogaus teisių gynėjams, žurnalistams, politiniams aktyvistams ir nepriklausomų nevyriausybinių organizacijų nariams, kurie labiau rizikuoja būti užpulti ir savavališkai sulaikyti;
10. ragina Venesuelos valdžios institucijas skubiai į šalį įsileisti humanitarinę pagalbą ir leisti atvykti tarptautinėms organizacijoms, kurios pageidauja padėti labiausiai nukentėjusiems visuomenės sektoriams; ragina tarptautinę bendruomenę, ypač kaimynines ir ES šalis, atsižvelgti į humanitarinę krizę, kuri kiltų tuo atveju, jei daug venesueliečių paliktų savo šalį;
11. pakartoja primygtinį raginimą į Venesuelą išsiųsti Europos Parlamento delegaciją ir surengti dialogą su visais konflikte dalyvaujančiais sektoriais;
12. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Venesuelos Bolivarо Respublikos vyriausybei ir Nacionalinei Asamblėjai, Europos ir Lotynų Amerikos parlamentinei asamblėjai ir AVO generaliniam sekretoriui.